

acollir, a respectar, a compartir, a sobreviure. I un servidor, que fins als vint-i-cinc anys complerts pràcticament no havia sortit mai del poble més que per anar a Lleida a estudiar, va passar la infantesa i la joventut en els carrers, les places, les botigues, els bars, l'escola, la sala del ball, l'església, els parcs... d'Alpicat: aprenent a parlar, a estimar, a acollir, a respectar, a compartir, a sobreviure. El paisatge físic i humà d'Alpicat és el de la meua infantesa i joventut: és, doncs, (en paraules d'aquells poetes universals) el de "la meua pàtria". Això no vol dir, i crec que seria un mal exemple per part meua, que no m'hagi integrat allà on he anat. A Manresa i al Bages hi he estat acollit amb els braços oberts i m'he enamorat profundament, també, d'aquella gent i d'aquell paisatge i, com quan vivia aquí, col·laboro activament en la vida cultural que s'hi desenvolupa. He fet, allà on m'han dut les circumstàncies, allò que crec que ha de fer qualsevol que va a viure a un altre lloc, allò que, per tant, crec que hauria de fer qualsevol que vingui a viure a Alpicat: integrar-se, participar, conèixer la gent, saludar els veïns, sentir-se alguna cosa més que un nom en el padró municipal. Penso que és el millor homenatge que puc fer al meu lloc d'origen, Alpicat, un poble que, els últims anys, ha acollit tanta i tanta gent d'arreu. La integració, si es vol conservar el caràcter de la comunitat, és

essencial. Perquè la integració (què us he de dir!) hi ha de ser tant per part dels de la comarca (que sovint és als qui més costa de fer participar en la vida activa de la localitat) com dels qui arriben de més lluny. A tots, repeteixo, a tots: catalans, espanyols, romanesos, marroquins o senegalesos d'origen, els hem d'acollir amb generositat i respecte, perquè des del moment que trien Alpicat per anar a viure ja formen part del municipi, de la seua riquesa, del seu paisatge humà: són alpicatins. Ara: els hem d'exigir --a tots, també!-- un cert compromís amb els costums, amb la llengua i amb la manera de ser d'aquesta comunitat; sense pretendre, això mai, que renunciïn als seus orígens, la qual cosa seria un veritable disbarat perquè els qui som nascuts aquí, quan hem hagut de marxar, tampoc no hi hem volgut pas renunciar, als nostres, d'orígens.

Per això, visqui on visqui, treballi on treballi i per molt a gust que estigui allà on estic, el "meu" poble sempre serà Alpicat. La meua pàtria literària, el meu paisatge, sempre serà aquest petit bocí de món coronat per un tossal i habitat per tot de gent a qui estimo i he estimat. El poble, com els parents, no el triem al llarg de la vida, ens ve de naixement, i, com als parents, no ens cal pas justificar amb cap argument l'afecte que li destinem. Tant és així que, quan vaig posar-me a escriure per primera vegada amb una certa ambició, quan vaig crear la meua primera novel·la, ara fa alguns anys (però ja

vivint a Manresa), només em vaig sentir segur des del moment que en vaig situar la trama en el meu món, en aquest paisatge físic i humà que (encara que avui visquem la major part del temps separats) no dubteu que (vosaltres i jo) compartim. Aquella és una història de gent senzilla, que estima la terra, com nosaltres, i la trama se situa en un indret anomenat Vilanova del Tossal, un poble amb un enorme enfilall de coincidències amb Alpicat. Va ser el meu bateig literari, el punt de partida després del qual he estat capaç de situar-me, a l'hora d'escriure, en llocs molt llunyans tant en l'espai com en el temps. A l'inici, però, el paisatge físic i humà alpicatí em va resultar imprescindible.

Com aquella novel·la, també voldria dedicar el pregó d'avui a la memòria del meu pare.

Dit això, permeteu-me ara que, endut per la necessitat de compartir una visió molt personal d'Alpicat, com un pintor que va fer pinzellades en un quadre, faci un repàs (potser una mica líric i decididament íntim) de sensacions que se m'acuden quan em plantejo què és, per a mi, el meu poble:

-Alpicat, per a mi, són records borrosos d'una fusteria que feia que tot, al meu voltant, prengués olor de serradures. El banc, la màquina de serrar, taulons, bastiments, muntanyes de tafetans... Encara avui, quan entro en un lloc impregnat d'aquella flaire humida que desprèn la fusta nova i treballada, revisc per un instant la meua infantesa a cal Fuster, on vaig nàixer.

-Alpicat és, per a mi, l'escola pública: un pati ple de descobertes, conreant grans amistats, projectant petits amors, aprofitant cada minut de joc; i unes aules rònegues d'on, a poc a poc, van desaparèixer els regles i els clatellots per deixar pas als nous aires pedagògics, moderns

i enriquidors.

-Alpicat és, per mi, l'olor de cera regalimant espelma avall i els badalls que fèiem els escolans a missa primera. La veu de baríton del mossèn. La corda per tocar les campanes: trenta estirades, pausa, primer toc. Els caramels a la processó de divendres sant. Un retrat del Franco esquitxat de pintura, a la façana lateral de l'església, resistint-se a ser retirat.

-Alpicat són els estius sense vacances. Arbres curulls de peres i mançanes. La flaire molla d'herba arranada i de fruita madurant a l'arbre mentre queia un bat de sol que ens feia tornar a les classes del setembre amb un grau de torrat de pell igual o superior a molts dels companys que havien estat a la platja.

-Alpicat és, també, trànsit de tractors amunt i avall del carrer de Lleida. Gelades intenses al març. Nuvolades fosques i el reneç contundent, estripant l'aire, d'un pagès després d'una pedregada seca i implacable al mig de l'estiu.

-Alpicat és, per a mi, el parèntesi de la Festa Major. El vermut al bar Ribera (que per a molts mai no deixarà de ser ca la Mariana), la cervesa a cal Valeri. El ball a l'envelat. El concurs de cartells. Les coques a la cassola. El pit amb el mugró cobert que lluïa la vedet de l'atracció del divendres a la nit i que els xiquets guaitàvem amb uns ulls com unes taronges.

-Alpicat és, per a mi, l'aridesa bruna de la serra, una serra que agombola una estesa ufanosa de fruiters esponerosos. La verdor intensa de les fulles esquitxada, aquí i allà, pel groc, pel roig o pel verd pàl·lid de la fruita. I és també tolls glaçats a l'hivern, olor de rosada fresca a la tardor.

-Alpicat és la coca flonja i tendra dels dissabtes, els braços de gitano farcits de nata i crema, l'olor de pa pastat durant la nit.